

FAKULTNÍ NEMOCNICE®
OLOMOUC

Veřejné zakázky ve zdravotnictví 2022
Ing. Čeněk Merta, Ph.D, MBA, MPA
21.09.2022, Olomouc

Státní příspěvková
organizace přímo řízená
MZ ČR

Největší zaměstnavatel
v Olomouckém kraji –
4400 zaměstnanců

Specializovaná a
superspecializovaná
péče ve všech oborech

27 klinik, 15 oddělení, 6
ústavů

Ročně cca 1mil.
ambulantních ošetření,
22tis. operačních
výkonů, 1200 lůžek

HV 2021 434 709 tis. Kč

PRŮMĚRNÉ ROČNÍ ROZLOŽENÍ VZ VE FAKULTNÍ NEMOCNICI OLOMOUC

OŘ	550	7 326 980 000,- Kč bez DPH	IT 200 000 000,- Kč bez DPH cca 3% z finančního objemu
VZMR (nad 500 000,-Kč bez DPH)	200		
VZMR ostatní	985		
JŘBÚ	1		

ALE významně zasahuje do oblasti nákupu staveb, služeb a zdravotnických technologií

SPECIFIKA KVALITNÍHO NAKUPOVÁNÍ (KVALITNÍ PŘÍPRAVY VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK)

- 1 Znalost produktů a jejich postavení na relevantním trhu
- 2 Jasná definice, co od produktů očekáváme
- 3 Přesné popsání metodiky výběru dodavatele
- 4 Z toho vyplývající zvyšující se časová a odborná náročnost na zadavatele

VZ v IT → PRODUKTY, SLUŽBY

PC TECHNIKA

- Operační systémy
- VDI
- Kancelářské balíky
- Obměna PC

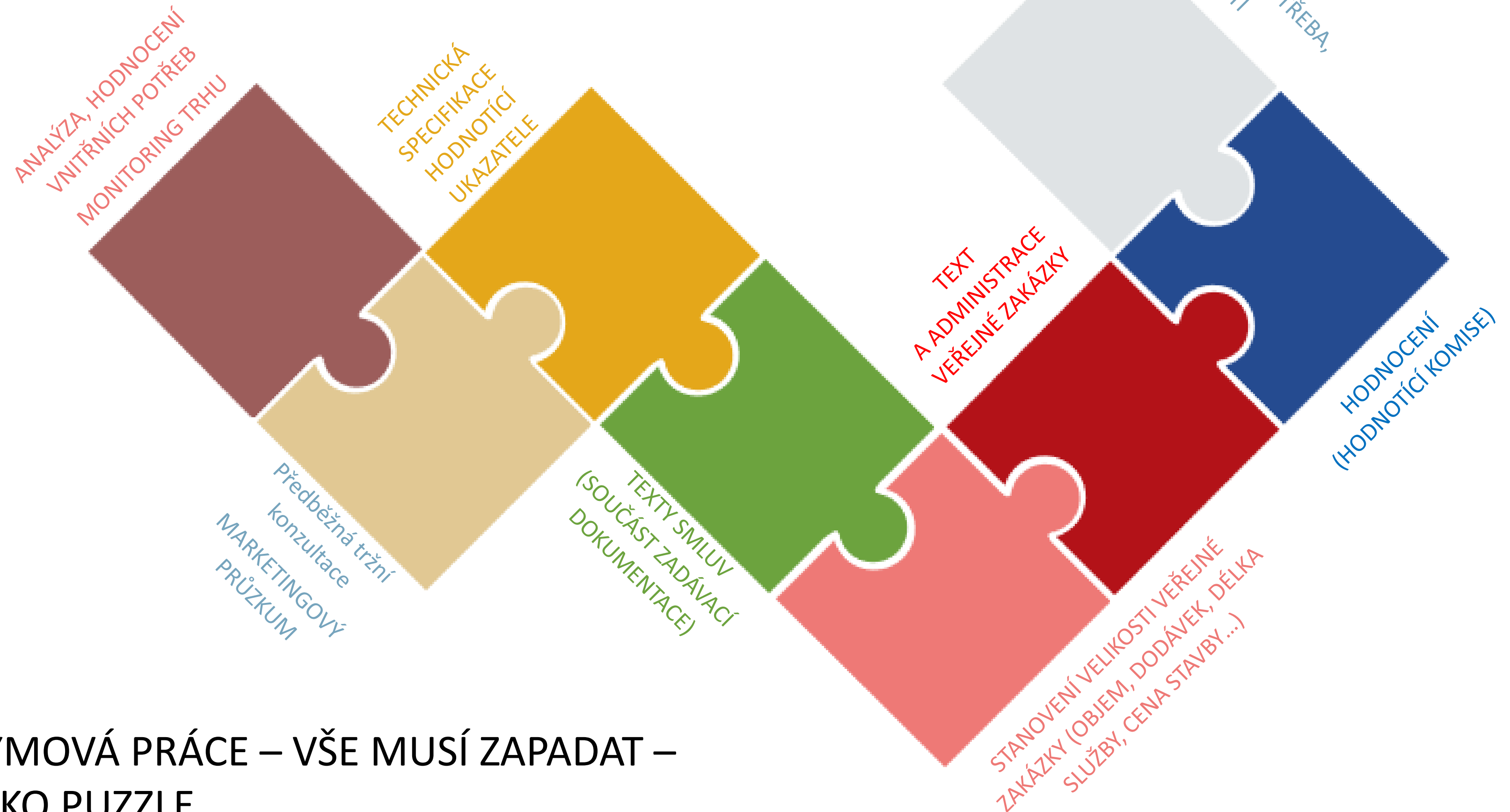
SOFTWARE - APLIKACE

- Nemocniční IS:
- NIS, LIS, RIS, KIS
- Integrovaná platforma

INFRASTRUKTURA

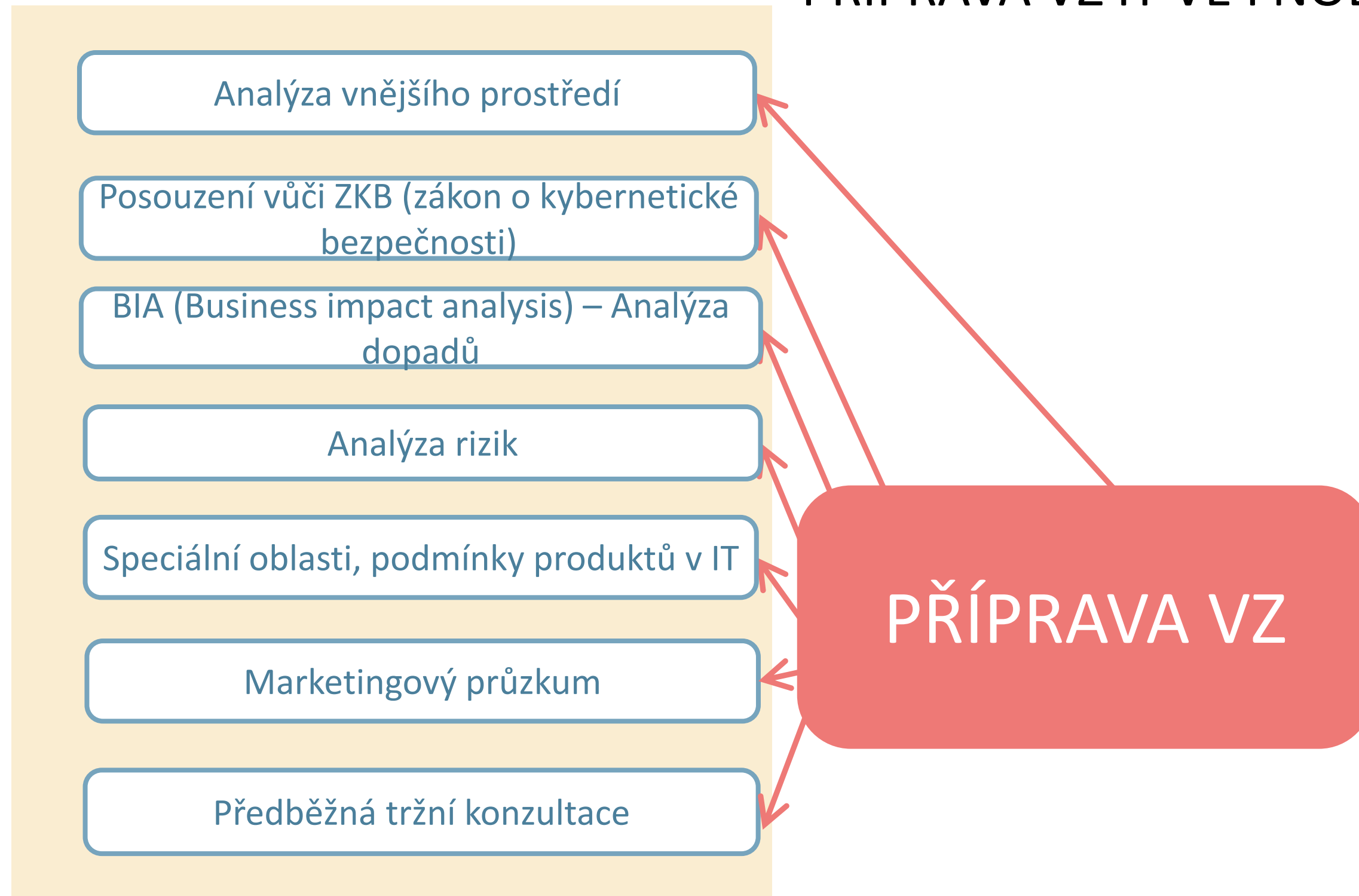
- Servery
- Diskové pole
- Zálohovací systémy
- Zabezpečení (SIEM)

PŘÍPRAVA A PRŮBĚH VÝBĚRU DODAVATELE

TÝMOVÁ PRÁCE – VŠE MUSÍ ZAPADAT –
JAKO PUZZLE

PŘÍPRAVA VZ IT VE FNOL

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

DŮLEŽITÉ ASPEKTY ČESKÉHO IT PROSTŘEDÍ V OBLASTI VZ Z POHLEDU ZADAVATEL FNOL

- Stav E-Health v ČR → zákon č. 325/2021 Sb., o elektronizaci zdravotnictví → stále chybí doplňující pravidla → systém není ani centralizován ani decentralizován
- zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti
- Vyhláška č. 82/2018 Sb., o bezpečnostních opatřeních, kybernetických bezpečnostních incidentech, reaktivních opatřeních
- zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů
- zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách
- Vyhláška č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

DŮLEŽITÉ ASPEKTY ČESKÉHO IT PROSTŘEDÍ V OBLASTI VZ Z POHLEDU ZADAVATEL FNOL

- U některých segmentů velice malá konkurence → ČR je malý relevantní trh (NIS, personální software) → historicky téměř monopolně obsazeno
- V poslední době nárůst dotačních titulů – IROP → pro některé dodavatele téměř jediná možnost rozhodujících investic v IT
- Zvýšený počet rozhodování ÚOHS u VZ ve zdravotnictví v oblasti IT oblasti
- Při rostoucím množství projektů (především z dotačních programů) přicházejí obrovské problémy dodavatelů s implementacemi těchto projektů → zřejmě i deficit kvalifikovaných a kvalitních pracovníků v oblasti vývoje a projektového řízení

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

DŮLEŽITÉ ASPEKTY ČESKÉHO IT PROSTŘEDÍ V OBLASTI VZ Z POHLEDU ZADAVATEL FNOL

- Rozšiřují se „stáje bílých koní“ (některých firem) určených k námitkám, dotazům, přezkoumáním ÚOHS → „někteří hráči se těžce vzdávají svých historicky dobytých pozic a někteří noví dobývají území, o kterém toho moc nevědí“
- Legislativní prostředí nedostatečně pružně reaguje na elektronizaci dějů uvnitř společnosti – práce s daty, umělá inteligence, virtuální realita atd., což se týká samozřejmě i zdravotnictví
- Vyjádření odboru hlavního architekta MV ČR → pokud zasahuje do e-Governmentu

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

DŮLEŽITÉ OBLASTI V PŘÍPRAVĚ VZ V OBLASTI IT

- Strategie nemocnice v oblasti IT → „GENEREL IT“
- Problematika licencí → výhradní, nevýhradní
- Problematika dat → vlastnictví dat
  - ochrana dat
  - migrace dat
- Zdrojové kódy → ESCROW, úpravy SW
- Možnosti rozšiřování systému → opční práva
- Interface na stávající systémy
- Autorský zákon → vývoj software na míru, rozvoj stávajících

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

DŮLEŽITÉ OBLASTI V PŘÍPRAVĚ VZ V OBLASTI IT

- Vendor lock –in
- Odpovědnost za škodu
- Změnová řízení v rámci veřejné zakázky
- Předvádění vzorků
- Dělení VZ v IT → analýza – dodávka software
- Celkový životní cyklus nakupovaného produktu nebo služby (ukončení životnosti)

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

NÁROČNOST A ÚSKALÍ PŘEDBĚŽNÉ TRŽNÍ KONZULTACE

(§33 ZZVZ, §16 ZZVZ, §36 odst.4 ZZVZ, §48 odst. 5 písm. c) ZZVZ, § 211 ZZVZ)

- časová náročnost
- důsledné zápisy, záznamy, nahrávky
- oslovení konkrétních dodavatelů např. prostřednictvím profilu zadavatele
- důkladná příprava na PTK – aby komunikace mezi dodavateli a zadavateli probíhala erudovaně a smysluplně

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

VLASTNICTVÍ A OCHRANA DAT VE VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH IT

- Zadavatel by před zahájením zadávacího řízení měl mít jasnou představu o nakládání s daty v rámci ním pořizovaného informačního systému
- Měl by být schopen smluvně ošetřit jak nakládání s již existujícími daty (migrace dat), tak s daty, která budou v rámci systému vznikat
- Pokud je již dnes ochrana určitého typu dat stanovena zákonem (osobní údaje, obchodní tajemství, zdravotnické informace, ostatní důvěrné informace a stupeň utajení v souvislosti i s kritickou infrastrukturou dle KB), pak musí být jednoznačné stanovení smluvní odpovědnosti za nesplnění těchto podmínek ochrany dat vč. sankcí

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

PROBLEMATIKA MIGRACE DAT

- JEŠTĚ DNES velice podceňovaná otázka → jak bude nakládáno se současnými daty
- Přenos (migrace) dat ze současného do nového systému

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

PROBLEMATIKA VENDOR LOCK-IN

- Často skloňovaný pojem
- Neschopnost změnit nebo zpřístupnit dílo vytvořené dodavatelem bez jeho souhlasu nebo poplatku (exit cost)
- Zadavatel jako uživatel díla je zcela závislý na službě konkrétního dodavatele
- Zadavatel, který se nemůže vymanit ze závislosti konkrétního dodavatele → nemůže připravit „férovou“ širokou soutěž, což vede ke zvýšeným nákladům a nadužívání JŘBÚ

PROBLEMATIKA VENDOR LOCK-IN

→ Tento fenomén vyplynul většinou z letitých smluv, nezkušenosti z minulosti, ale i absence dlouhodobé strategie pro IT systémy, standardů a dodávek komplexních systémů

→ „ÚKOL DNE“ → ODSTRANIT HISTORICKY STÁVAJÍCÍ SYSTÉMY UZAMČENÝCH DODAVATELI, ALE HLAVNĚ NEVYTVÁŘENÍ NOVÝCH!!

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

AUTORSKÝ ZÁKON A VEŘEJNÉ ZAKÁZKY V IT

- Jsme svědky konfliktů autorského zákona, což je poskytnutí autorskoprávní ochrany s přiznáním řady převoditelných a neprevoditelných práv majetkových i osobních autorovi díla a proti tomu zákon regulující VZ pro zajištění hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti vynakládáním veřejných prostředků
- Větší problémy nastávají u pořízení softwaru, který si nechá zadavatel vyvíjet na míru
- Zadavatel nesmí budoucí „exkluzivitu“ sám zavinit (z hlediska AP se nemůže obrátit na nikoho jiného) → uzavření smlouvy na nový software v tzv. znění, které mu neumožňuje obrátit se na někoho jiného
- „Odstrašující příklady“ jsou takové, kdy si zadavatel pořídí software např. v režimu VZMR a následně buď formou JŘBÚ nebo objednávkami hodin určených na podporu, z důvodu odkazu na autorská práva, si pořídí technickou podporu v řádech miliónů a stamiliónů Kč → „mohl nebo nemohl situaci předpovídat?“

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

PROBLEMATIKA LICENCÍ

- Nastavení smluvních podmínek, především pak rozsahu licenčních oprávnění ve smlouvě na pořízení počítačového programu je alfou a omegou úspěchu zadávání v oblasti IT
- U prvotního pořízení je nutno vyjít z charakteru pořizovacího softwaru
  - krabicový software
  - typizovaný software s úpravami při implementaci (minimální úpravy), standardní software dodáván více dodavateli
  - software vyvíjen na míru → někdy i společný vývoj
- Při stanovení rozsahu podmínek → rozsahu licencí je nutno si zodpovědět před zahájením zadávacích řízení celou řadu otázek a to např.:
  - jaká je předpokládaná doba užívání pořizovaného software, čím delší, tím větší předpoklad zásahů, širší licenční oprávnění
  - jak bude řešena technická podpora při užívání software, zásadou je, aby byla součástí předmětu plnění a zda pokrývá celou dobu životnosti software → pokud ne, jak ho zajistit, pouze JŘBÚ je nemožné

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

PROBLEMATIKA LICENCÍ

- Lze předpokládat úpravy programů po jejich implementaci? Vysoutěžit budoucí úpravy s původním pořizem softwaru nebo široké licenční oprávnění, které umožní provádět úpravy bez součinnosti s původním dodavatelem
- Má zadavatel jasný plán pro situaci, kdy by dodavatel v průběhu používání přestal existovat – licenční oprávnění rozšířit o přístup ke zdrojovým kódům
- Co bude zadavatel dělat na konci životnosti daného softwaru, např. migrace dat do nového softwaru, buď do smlouvy nebo zvýšit rozsah licenčního oprávnění

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

MOŽNOSTI ÚPRAVY SOFTWARE ZADAVATELEM

Možnosti úpravy software zadavatelem ve vlastní režii je problematické a pro dodavatele rizikové. Ze zkušenosti lze řešit dvěma způsoby:

- dodavatel akceptuje ztrátu odpovědnosti za vady odstraňované v placeném servisním režimu bez zodpovědnosti za škodu
- nebo veškeré úpravy musí odsouhlasovat dodavatel

Rozšiřování systému opčním právem → poskytnutí dalších služeb, ale jen v původním rozsahu VZ

ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU

- Vymahatelnost škod způsobenou softwarem (počítačovým programem) je dle legislativy daná (musí být podložena) prokázáním ze strany objednatele, že jde o škodu způsobenou konkrétní vadou dodaného software (počítačového programu)
- Samozřejmě je i rozdílný pohled na výši prosazovaných náhrad škod (někdy i „neomezená“) u velkých firem např. nadnárodních společností než u menších českých firem s malým majetkovým krytím
- Většinou je lepší rozumná limitace škody v kombinaci s pojištěním (může krýt i vyšší částky)

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

ANALÝZA

- Může být samostatně nebo spolu s implementací servisem a údržbou
- **Samostatně** má podobu soutěže o návrh a dle již dnes známých rozhodnutí ÚOHS → cílem není nalezení konkrétního dodavatele za konkrétní ceny, velké úskalí i v tomto případě licenční oprávnění k analýze
- **Dohromady** zakomponovat možnost odstoupení od celé smlouvy po předání analýzy

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

„Rozhodujícím úkolem přípravné fáze je nastavit takové podmínky – parametry, aby platily nejen při podpisu smlouvy a implementaci, ale po celou dobu životního cyklu pořizovaného softwaru (počítačového programu) a to včetně momentu ukončení tohoto cyklu, přenesení dat a vytvoření a férového prostředí pro následnou soutěž výběru nového dodavatele bez exkluzivní závislosti vendor in-lock“

TECHNICKÁ SPECIFIKACE

- Základní povinnosti ze zákona → transparentnost, rovné zacházení, zákaz diskriminace, přiměřenost, zásada sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání, zásada inovací.
- Obecnější požadavky → problémy s dokončením soutěže, implementací, častější zásahy v době provozu
- Konkrétnější požadavky → omezení počtu uchazečů, přezkoumání diskriminace ze strany ÚOHS, ale po podepsání smlouvy jednodušší průběh

PODMÍNKY VYBRANÝCH SLUŽEB

- Ustanovení zákona, pokyn jak stanovit velikosti přiměřené služby, neexistuje → v minulých dobách existovaly doporučení MZ ČR (50% u stavebních, 70% u ostatních)
- Zkušenosti i v posuzování velikosti organizace → velká, malá nemocnice
  - počty lůžek
  - počty výkonů

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

TECHNICKÁ SPECIFIKACE

Požadavky na osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikace

- kvalifikace na odborný personál (vývojáři, specialisté) → dostatečný je certifikát např. na konkrétní část a modul a účast na jiných zakázkách v jiných organizacích, nedoporučujeme požadovat VŠ oproti SŠ apod.
- kvalifikace na projektové řízení → certifikace + zkušenosti s obdobnými projekty
- ekonomická kvalifikace → nesmíme požadovat větší obrat než je 2x hodnota VZ

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

HODNOTÍCÍ KRITÉRIA

CENA

- doporučujeme, aby zde figurovala celková nabídnutá cena → náklady životního cyklu (cena za dodávku IS + cena za servis a podporu)
- nedoporučujeme, aby byla 100% a aby byla pod 50%

DALŠÍ HODNOTÍCÍ KRITÉRIA

- doplňující funkcionality zlepšující funkčnost a provozuschopnost nakupovaného softwaru
- ergonomické požadavky
- kompatibilita nad rámec TZ (technického zadání)
- grafická provedení, vzhled
- atd.

Kritéria hodnocení mimo cenu mohou být různá, ale musí mít přímou souvislost s předmětem plnění a musí mít přiměřenou váhu danou svou důležitostí k celkové dodávce a předp. hodnotě

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

IMPLEMENTACE

- ANALÝZA
- PŘÍPRAVA INFRASTRUKTURY
- SOUČINOST ZE STRANY ZADAVATELE → nejen připravenost technických kapacit, ale především součinnost lidí, nejsou to jen odborníci z IT oblasti, ale i z úseků uživatelů → pozor na zapojení zdravotnických pracovníků
- IMPLEMENTAČNÍ PLÁN → REALIZAČNÍ PROJEKT
  - důležitá je etapizace
  - nutné jsou i přesné plány doplňujících subdodávek, miniprojektů
  - mezníky – kritické cesty
  - pravidelná hodnocení jednotlivých etap
- PROJEKTOVÉ ŘÍZENÍ (PROJEKTOVÝ MANAGEMENT)
  - obrovský problém
  - často jen papírování, řečnění a zdůvodňování
  - problémy v součinnosti
  - chybí kvalitní projekt manažeři na obou stranách (jak u potenciálních dodavatelů tak i zadavatelů)
    - kdo má certifikát (např. PRINCE 2) neznamena ještě, že je „PROJEKT MANAGER“
    - nedá se spolehnout i na reference

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

SERVIS, ÚDRŽBA

SOUTĚŽENÍ SERVISU A PODPORY S DODÁVKOU

- standardně v celkové soutěži
- možný rozvoj, rozšíření musí být stanoveno v rámci komplexní licence, popř. opce ve smyslu zákona

SOUTĚŽENÍ SERVISU/ROZVOJE ZVLÁŠŤ MIMO DODÁVKU

- otevřené řízení
- JŘBÚ velmi problematické

PŘÍPRAVA VZ

SOUTĚŽ

SMLOUVA

IMPLEMENTACE

UŽITÍ, PODPORA, SERVIS

CO ŘÍCI ZÁVĚREM...

- Nepodceňovat to, že nákup IT technologií je nejen technicky, ale i právně a obchodně složitou činností při přípravě zadávacích podmínek
- Přípravná fáze v oblasti IT technologií je tou nejdůležitější částí a chyby a nedostatky z ní pramenící již nelze napravit v době zadávacího řízení jen jeho opakováním a po podpisu smluv zřejmě již vůbec
- Při pořizování IT technologií je nutné pohlížet týmově na celý životní cyklus → osvojte si myšlenku, že vývojem, implementací „nic nekončí“, pořízené programy bude nutné dále udržovat, opravovat, integrovat a v budoucnosti pokud možno řízeným způsobem opustit bez ztráty dat a připravit se na výměnu
- Na druhé straně není důvod se ani VZ v IT oblasti přehnaně obávat, i když při dynamicky se rozvíjející této oblasti samotná legislativa v čase často pokulhává

DĚKUJI ZA POZORNOST

Ing. Čeněk Merta, PhD., MBA, MPA,